

MELDURIN

Magní Laksáfoss:

DUGA AT STÝRA Í VØKSTRI – IKKI Í »STEADY STATE«

Umframt at vera partur av tingbólki Sambandsflokksins, so er Magni Laksáfoss eisini búskaparfrøðingur

Árni Gregersen

Í Føroyum eru vit seinastu meira enn 100 áriní von at stýra einum samfelag, sum hevur búskaparvøksstur.

Sjálvandi hava tað verið styttri tíðarskeið, har vit hava havt afturgongd, men hyggja vit søguliga at gongdini, so hava vit havt vøkstur síðani Trappubrøðurnir í 1870-unum keyptu sluppina Fox.

Vøkskurin hevur lært okkum ein hátt at stýra samfelagnum uppá. Hetta duga vit hampuliga væl, men tá ið tað kemur til tað, sum vit nærkast nú – steady state – einari meira javnari linju, sum ikki longur peikar upp eftir, so eru vit heilt uttan royndir.

Magni Laksáfoss, Sambandsflokkurin, er búskaparfrøðingur og hevur serligan áhuga at tryggja, at føroyska samfelagið heldur fram at hava búskaparvøksstur.

-Tað eru fleiri orsøkir til, at tað

er umráðandi at vit hava vøkstur í búskapinum. Ein av teimum er, at fyri hvørt prosent bruttotjóðarúrðøkan veksur, so veksur fólkatalið í Føroyum við 85-90 fólkum, sigur hann.

Magni Laksáfoss sigur, at síðani fyrsta tjóðarroknsskapin í 1962 og til nú, kann staðfestast, at fólkatalið í Føroyum flytur seg eftir, hvussu stórus ella lítil búskaparvøkskurin er.

– Vit eru nú sløk 50.000 fólk í Føroyum. Tað sæst, at fólkatalið er vaksið við tí betraða búskapinum vit hava havt seinastu áriní, men skulu vit blíva fleiri her á landi, so er neyðugt at vit fáa búskapin at vaksa aftur, sigur tingmaðurin.

Tilfeingið

Magni Laksáfoss er sannførdur um, at skal búskapurin fáa eitt kvink uppeftir nú, so er neyðugt

at vit virðisøkja tað, sum vit hava atgongd til av tilfeingi.

Tað snýr seg fyrst og fremst um fiskatilfeingið, men eisini tað, sum alivinnan framleiðir, skal helst virðisøkjast upp aftur meira.

– Uppsjóvarkvoturnar og høgu prisirnir á aldum laksí góvu okkum tað seinasta kvinki uppeftir. Júst nú flatar kurvan út, tí tað er onki sum bendir á, at okkara atgongd til tilfeingi verður betri enn nú. Tí mugu vit virðisøkja tað sum vit hava, fyri at fáa ein betri búskap – og harvið fólkavøksstur, sigur hann.

Sambandstingmaðurin er partur av teimum sum halda, at tað nyttar ikki nóg mikið at skera lagkakuna nógv øðrvísi. Hann hoyrir til teirra, sum halda, at tað ræður um at vaksa lagkøkuna, so meira verður at býra og stykkini verða størri.

– Vit kunnu seta okkum sum mál, at fólkatalið skal hækka, so vit verða 60.000 í Føroyum, men gera vit tað, so mugu vit eisini tryggja

okkum, at bruttotjóðarúrðøkan verður dupult so stór sum nú. Tað ber til, sigur hann.

Men hann leggur afturat, at skal hetta henda, so er neyðugt við einum nýggjum búskaparligum »regime«.

Loysnirnar mugu gerast á ein annan hátt enn tær, sum eru brúktar meðani vit hava havt vøkstur.

– Tað má til, um vit enn einaferð skulu fáa vøkskurin at kvinka rætta vegin, sigur hann.

Magni Laksáfoss hevur alla tíðina tosa fyri, at vit eiga at brúka teir fakligu førleikarnar vit hava í Føroyum. Tað hevur ofta víst seg tungt, men júst nú er hann eitt sindur meira bjartskygdur.

– Eg haldi eg tori at siga, at hugburðurin er betri nú enn hann var, tá ið eg fór úr politikki í 2011, sigur Magni Laksáfoss.

Pensjónin avgerandi fyri framtíðar Føroyar

Arbeiðið í pensjónsbólkinum verður rættuliga avgerandi fyri viðurskiptini í framtíðar Føroyum

Árni Gregersen

– Eg fari at gera mítt allarbasta fyri at vit fáa eina semju um eina pensjónsskipan. Pensjónsskipanin fer at hava avgerandi týdning fyri framtíðar Føroyar.

Magni Laksáfoss er limur í pensjónsbólkinum, sum hevur fyrsta fundin í Vágum í dag.

Pensjónsskipanin hevur verið viðgjørð í fleiri ár og allir arbeiðstakarar byrjaðu fyri nøkrum árum síðani at gjalda inn til egna pensjón.

Hetta er ein ætlan, sum hevði til endamáls, at tá ið 15 ár eru farin, so skuldu øll gjalda 15 prosent inn til egna pensjón.

Tað sum endalig semja ikki var fingin um var, hvussu pensjónin skal útgjaldast aftur og hvussu verður við fólkapensjónini, sum vit hava kent hana til í dag.

– Vit mugu finna eina skipan, sum er ein breið semja. Vit mugu duga at gera semjur sum røkka longur enn bert eitt valskeið, sigur Magni Laksáfoss.

Broytingar eru hendar

Samstundis sum nýggja samgongan kallaði inn til fundin í Vágum í dag, so viðgjørði Løgtingið eitt uppskot frá landsstýrinum, sum gjørði prinsipiellar broytingar í pensjónsskipanini, sum vit hava kent hana.

Higartil hevur ein føst grundupphædd verið í fólkapensjóni. Grundupphæddin er skattafrí og øll fáa hana – har verður onki mótroknað.

Hendan grundupphæddin er ikki hækkað síðani 1999, men fyri

nógvar pensjonistar hevur hetta verið ein trygg inntøka, sum tey kennafult út. Upphæddin hevur higartil verið góðar 3.000 krónur um mánaðin.

Undan jólum samtykti samgongan so at lækka hesa upphædd. Í staðin fyri hækkaði inngjaldið í Samhaldsfasta og stýrið hevur síðani avgjørt, at útgjaldið eisini hækkar.

Fyri einstøku pensjonistarnar hevur hetta ikki tær stóru broytingarnar við sær, men gjaldið úr Samhaldsfasta, sum við upp-

skotinum hækkaði 2.500 krónur verður skattað.

Andstøðan var í móti at lækka grundupphæddina og hevur eftir nýggjár havt ein fund.

Á hesum fundi samdust andstøðuflokkarnir um, at tá ið tey sleppa framat aftur, so verður grundupphæddin hækka til tað sum hon var til 31. desember 2015.

At samráðingarnar um samlaðu pensjónsskipanina eru vorðnar torførari nú, er neyvan nakað at ivast í.